

ĐỀ THI GIỮA HỌC KÌ 1 – ĐỀ 11**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 10****Thời gian làm bài: 90 phút****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. ĐỌC HIỂU (4đ)***Học sinh đọc văn bản sau và trả lời các câu hỏi phía dưới***THẦN TÌNH YÊU**

1. Ngày xưa, thần Zeus – chúa tể thần linh, trong một chuyến du hành xuống trần gian, đã đem lòng yêu một thiếu nữ trần gian và hạ sinh được cô con Thần Zeus đặt tên cho con mình là Elisa. Thần Zeus lấy làm vui mừng, bảo rằng:

- Bởi vì con là con của thủ lĩnh tối cao trên đỉnh Olympia, nên con sẽ được thụ hưởng tất cả tinh hoa của trời đất, không một kẻ phàm tục nào có thể sánh được với con. Ta ban cho con quyền lực của sắc đẹp, sự thông minh tuyệt đỉnh, hết

Elisa theo năm tháng lớn lên và những lời cầu chúc của cha nàng mau chóng trở thành hiện thực. Mỗi buổi sáng, đích thân thần Mặt Trời gom tụ những tia sáng đẹp nhất, lóng lánh nhất, hun đúc thành vô số viên ngọc điểm xuyên lên xiêm y của Elisa. Buổi trưa, các nàng Mây kết thành chiếc võng êm ái cho nàng ngả lưng giữa vườn mộng. Và buổi tối, Thần Đêm tự tay gom sao trên trời cho Elisa ném xuống hồ làm thú tiêu khiển. Nàng được nuông chiều bởi hết thầy đều kính sợ quyền lực của cha nàng.

Một buổi sớm mùa xuân, thần Eros - vị thần của tình yêu - ghé thăm Elisa để tặng nàng những viên ngọc kết tinh từ tình yêu do chàng làm ra. Elisa tha thiết nài nỉ Eros dạy nàng bắn cung. Vì không thể khước từ, chàng đã cho Elisa

mượn chiếc cung với những mũi tên tình ái. Elisa đã dùng chiếc cung ấy để tập bắn. Chẳng may nàng trượt tay và 1 mũi tên bay đến, cắm thẳng vào tim Eros. Trong một phút, Eros như bị hóa đá. Chàng cảm thấy ngây ngất vì Elisa, dường như Elisa đã là một phần không thể thiếu trong suốt quãng đời còn lại của mình. Và chàng biết: Mình đã phải lòng nàng mất rồi! Kể từ hôm đó, Eros mang bệnh tương tư. Chàng chẳng còn thiết đến những yến tiệc hay dạ hội, cũng chẳng chú tâm đến nhiệm vụ được giao, suốt ngày chỉ mê mẩn vén mây ngắm nhìn Elisa cho thoả nỗi nhớ nhung. Chiếc cung bị vứt lăn lóc, những mũi tên bị rỉ sét, tình yêu không còn đến với con người.

Chuyện tới tại thần Zeus. Ngài lấy làm thương hại cho Eros và quyết định kết hợp hai người với nhau. Đám cưới đã diễn ra linh đình suốt 30 ngày đêm.

Những món cao lương mỹ vị được bày ra khắp nơi, những suối rượu tuôn chảy không ngừng. Người ca hát, người nhảy múa, cùng chúc mừng một đôi trai tài gái sắc. Khi cưới được Elisa, Eros thấy mình như là người hạnh phúc nhất trên thế gian. Vì vậy, chàng nuông chiều Elisa rất mực, nhất nhất đều tuân theo ý muốn của nàng. Eros xây một lâu đài nguy nga diễm lệ bằng thủy tinh, hồng ngọc và đá quý cho Elisa ở. Chàng dặn dò:

- Elisa xinh đẹp của ta ơi! Ta yêu nàng hơn cả bản thân mình và bằng giá nào ta cũng không để mất nàng. Hãy ngoan ngoãn ở trong lâu đài và chớ đi xa, ta không muốn người nào khác ngoài ta được thưởng thức sắc đẹp của nàng. Tình yêu của ta dành cho nàng là duy nhất, mãnh liệt hơn thác và đậm đà hơn mật ong. Nàng chớ khiến ta buồn lòng.

Elisa vì tình yêu với Eros đã ngoan ngoãn nghe theo lời chàng dặn dò, họ đã có những ngày tháng thật hạnh phúc. Và rồi cuộc sống vui vẻ hạnh phúc không được bao lâu thì Eros lại phải ra đi làm nhiệm vụ của thần tình ái. Chàng đi quanh năm suốt tháng để kết nối những tâm hồn nam nữ yêu nhau, bỏ lại Elisa ở một mình trong cung điện lạnh giá.

2. Tai họa bắt đầu xảy ra khi thần Ganh Ghét xuất hiện. Mụ ta vừa trở về sau khi gieo rắc sự ganh ghét ở vương quốc Hòa Bình. Được tin Eros kết hôn với Elisa, mụ ta đã lòng lộn vì ghen tức. Eros phải là của mụ chứ không phải của Elisa. Với ý nghĩ đen tối đó, mụ đã tức tốc lên đường đi tìm Eros. Chờ đến khi chàng mệt mỏi thiếp ngủ, mụ lén nhỏ mũi tên ra khỏi trái tim chàng và thổi vào đó một hơi “quên lãng”. Khi Eros tỉnh dậy, chàng không còn nhớ gì đến người vợ xinh đẹp, đáng yêu của mình. Chàng lại mãi miết ra đi và không ghé về thăm người vợ trẻ nữa.

Về phần Elisa, nàng chờ đợi mòn mỏi nhưng chẳng thấy chồng đâu. Mỗi ngày qua đi, nàng càng thêm phiền não và lâm bệnh nặng. Không có ai ở bên cạnh nàng ngoài mặt trời, mặt trăng và các vì tinh tú. Elisa đã nhờ gió đem lời nhắn gửi đầy nhớ nhung đến Eros. Nhưng gió trở về và báo cho nàng một tin buồn rằng Eros đã không còn yêu nàng nữa. Chàng đang vui vẻ tranh tài cùng thần Ganh Ghét và chẳng còn nhớ Elisa là ai! Điều này khiến Elisa tội nghiệp hoàn toàn gục ngã. Nàng khóc đến kiệt sức rồi ngất đi. Khi tỉnh dậy, Elisa van xin thần Mặt Trời:

- Thần Mặt Trời! Hãy thiêu đốt ta bằng sức nóng của người. Ta thà chết đi như thế còn hơn đau đớn vì sự phản bội của chồng ta. Không có chàng, ta sống trên đời này còn ý nghĩa chi? Mặt Trời không nỡ nhìn Elisa đau khổ nên đã kéo mây đen che kín mặt khiến đất trời u ám, tăm tối. Bệnh của Elisa mỗi ngày một trở nên trầm trọng và rồi nàng qua đời. Giây phút ấy, chim muông ngừng ca hát, hoa héo rũ và chẳng còn tỏa hương thơm. Thần Zeus đau đớn cùng cực. Người tự trách mình rằng:

- Elisa con ơi! Ta đã cầu chúc cho con sắc đẹp và sự thông minh, nhưng ta lại không ban cho con sự can trường để vượt qua sóng gió. Lỗi tại ta! Chính ta đã hại con rồi.

Thần Zeus vì quá yêu con nên không nỡ nhìn thân xác nàng tan biến thành tro bụi. Vì thế ngài đã phán:

- Ta sẽ cho con hóa thân thành hoa Hồng, vì chỉ có hoa Hồng mới sánh được với sự cao quý của con và chỉ có gai của hoa Hồng mới bảo vệ con khỏi những tổn thương. Màu sắc của con sẽ không phải là đỏ tươi thắm thiết, không phải hồng phấn dịu dàng, mà là màu vàng mãnh liệt cháy bỏng. Để cho kẻ phản bội con mỗi khi nhìn thấy hoa Hồng vàng là day dứt hối hận và những chiếc gai của con sẽ khiến cho hắn phải đau đớn như con đã từng đau đớn vì hắn.

Và rồi, trên mặt đất đã xuất hiện một loại hoa Hồng Vàng - màu của sự phản bội.

(Thần thoại Hy Lạp, tập I, NXB Văn học, Hà Nội, 2019).

Câu hỏi

Câu 1. Văn bản trên thuộc tiểu/thể loại nào? Vì sao? (0,5đ)

Câu 2. Câu “Ta ban cho con quyền lực của sắc đẹp, sự thông minh tuyệt đỉnh, hết thảy mọi người phải cúi đầu trước gót chân con” thể hiện mong muốn gì của thần Zeus với con gái? (0,5đ)

Câu 3. Đoạn “Cứ mỗi buổi sáng, thần Mặt Trời... mỗi buổi đêm, thần Đêm tự tay gom...” thể hiện mong muốn gì của người cổ sơ về vẻ đẹp của con người? (0,5đ)

Câu 4. Chi tiết kì ảo nào thể hiện chức năng của nhân vật thần Zeus? (0,5đ)

Câu 5. Khát vọng của con người trong văn bản “Thần Tình Yêu” đã chứng tỏ điều gì về con người cổ đại? (1đ)

Câu 6. Nếu được chọn nhan đề phù hợp nhất với văn bản “Thần Tình Yêu”, bạn sẽ chọn nhan đề nào dưới đây? Lí giải về sự lựa chọn đó. Đề xuất một nhan đề khác theo quan điểm cá nhân (1đ)

- Tình yêu và sự phân bội
- Tình yêu quên lãng
- Bi kịch tình yêu

II. VIẾT (6đ)

Đọc hai văn bản sau và trả lời câu hỏi:

Văn bản 1:

“Mỗi người trong chúng ta trải nghiệm tình yêu thường xuyên theo cách: lãng mạn, thiết thực, tinh thần, gia đình, vô điều kiện, đam mê, ích kỷ và thường xuyên hơn nữa... Khi chúng ta trải nghiệm nó trong các mối quan hệ chính, tình yêu là trải nghiệm tích cực của một người đối với người khác. Tình yêu có xu hướng mang những người riêng biệt lại với nhau. Tình yêu là sự chia sẻ và quan tâm. Tình yêu đoàn kết chúng ta. Tình yêu là sự sẵn sàng chia sẻ của bạn. Tình yêu là một trạng thái, một cảm giác, không phải là một hành động. Đó là sự âm áp, liên kết và mong muốn được gần gũi hơn. Đó là mối quan tâm của tôi đối với thể trạng của bạn cũng như của chính tôi. Tình yêu là sự công nhận của ai đó trong những điều khác mà người đó thích nhất về bản thân. Tình yêu không quan trọng hay chia ly; đó là chấp nhận và hỗ trợ”.

(Nguồn: <https://hoatuoi battu.vn/yeu-dung-cach-la-nhu-the-nao/>)

Văn bản 2:

“NẾU CON YÊU SỚM...”

Trừ đi các giá trị của gia đình, thì con chưa hề có bất cứ thứ gì thực sự do chính con làm ra cả! Con không hề có một danh từ, đó là danh từ “GIÁ TRỊ”. Vậy con có lẽ đang yêu một người cũng vô giá trị chẳng khác gì con, hoặc nói cách khác, thực ra con đang yêu bà bán ốc + ông chồng bà bán ốc! Vì mọi giá trị mà con nhìn thấy, nó đều là của ông bà ấy đấy!

Nếu con thi đỗ đại học, thành tích đó mới là tài sản của con làm ra! Nếu con đi làm thêm mua được một bộ quần áo, bộ ấy mới thực sự là phong cách mà con có! Nếu con bỏ học đi làm, công việc con làm ổn định rồi, thì chỗ làm đó mới là tài sản mà con có.

Nên nếu con nhịn ăn sáng mua hoa hồng tỏ tình. Xin lỗi con, hoa hồng đó là bữa sáng của bố mẹ. Nghĩ kỹ đi, sao bố con phải nhịn ăn sáng để con tỏ tình với cô kia?"

(Theo Nhà văn Trang Hạ)

Câu 1. Trả lời các câu hỏi sau (2đ)

- Xác định nội dung của mỗi văn bản trên và thái độ của người viết về vấn đề được nhắc tới. (viết đoạn văn 8-10 dòng)
- Văn bản nào gọi liên tưởng tới chủ đề của truyện “Thần Tình Yêu”? Lý giải rõ từ những dẫn chứng trong văn bản.

Câu 2. Quan sát hình ảnh dưới đây:

Hãy viết bài văn nghị luận xã hội trình bày quan điểm của em về vấn đề nêu trên (thuyết phục hay bác bỏ theo vấn đề bản thân lựa chọn) (dài từ 1,5 – 2 trang) (4đ)

-----Hết-----

- Học sinh không được sử dụng tài liệu.
- Giám thị không giải thích gì thêm.

Đáp án đề 11**Phần I. ĐỌC HIỂU**

Câu 1. Văn bản trên thuộc tiểu/thể loại nào? Vì sao? (0,5đ)

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản

Nhớ lại đặc điểm các thể loại

Lời giải chi tiết:

Văn bản thuộc thể loại truyện thần thoại. Vì có các vị thần và lí giải sự hình thành của tự nhiên

Câu 2. Câu “Ta ban cho con quyền lực của sắc đẹp, sự thông minh tuyệt đỉnh, hết thảy mọi người phải cúi đầu trước gót chân con” thể hiện mong muốn gì của thần Zeus với con gái? (0,5đ)

Phương pháp giải:

Đọc kỹ câu văn, chú ý những mong muốn của Zeus

Lời giải chi tiết:

Mong muốn tạo ra một con người hoàn hảo trọn vẹn, có tài có sắc

Câu 3. Đoạn “Cứ mỗi buổi sáng, thần Mặt Trời... mỗi buổi đêm, thần Đêm tự tay gom...” thể hiện mong muốn gì của người cổ sơ về vẻ đẹp của con người? (0,5đ)

Phương pháp giải:

Đọc kỹ đoạn văn

Chú ý những chi tiết thể hiện mong muốn của người cổ sơ

Lời giải chi tiết:

Vẻ đẹp được nuôi dưỡng bởi tự nhiên bất tử

Câu 4. Chi tiết kì ảo nào thể hiện chức năng của nhân vật thần Zeus? (0,5đ)

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản

Lời giải chi tiết:

Chi tiết: Tạo ra con gái Elisa xinh đẹp, thông minh, biến Elisa thành Hoa Hồng Vàng

Câu 5. Khát vọng của con người trong văn bản “Thần Tình Yêu” đã chứng tỏ điều gì về con người cổ đại? (1đ)

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản, chú ý những chi tiết thể hiện khát vọng của con người cổ đại

Lời giải chi tiết:

Khát vọng của con người cổ đại trong văn bản: Mong muốn có một tình yêu đích thực, lý tưởng, thủy chung, sự hòa hợp cảm xúc, lí trí, bản lĩnh vượt sóng gió

- Hình dung về con người thời cổ đại: Bước chân nhận thức những phức tạp trong đời sống tinh thần, cảm xúc, muốn kiểm soát/ chế ngự nó, hoài nghi về

một tình yêu lí tưởng hài hòa cả cảm xúc và ý chí, bản lĩnh vượt qua khó khăn, thử thách

Câu 6. Nếu được chọn nhan đề phù hợp nhất với văn bản “Thần Tình Yêu”, bạn sẽ chọn nhan đề nào dưới đây? Lí giải về sự lựa chọn đó. Đề xuất một nhan đề khác theo quan điểm cá nhân (1đ)

Phương pháp giải:

Đọc kĩ văn bản, rút ra nội dung chính và lựa chọn nhan đề

Đưa ra quan điểm của bản thân

Lời giải chi tiết:

- HS tự lựa chọn nhan đề theo quan điểm cá nhân, có sự lí giải phù hợp, gợi ý tham khảo:

+ Tình yêu và sự phản bội: nói đến sự không chung thủy với tình yêu

+ Tình yêu quên lãng: sự lãng quên nhanh chóng của tình yêu

+ Bi kịch tình yêu: điều không đạt được trong tình yêu

Căn cứ vào chủ đề của truyện “Tình yêu và Hoa Hồng”, nhan đề “Tình yêu quên lãng” phù hợp hơn, nổi bật vấn đề trọng tâm của văn bản

- HS tự đặt thêm các nhan đề khác, phù hợp với chủ đề của truyện, với đặc điểm thân thoại Hi Lạp

II. VIẾT (6đ)

Câu 1. Trả lời các câu hỏi sau (2đ)

a. Xác định nội dung của mỗi văn bản trên và thái độ của người viết về vấn đề được nhắc tới. (viết đoạn văn 8-10 dòng)

b. Văn bản nào gợi liên tưởng tới chủ đề của truyện “Thần Tình Yêu”? Lý giải rõ từ những dẫn chứng trong văn bản.

Phương pháp giải:

Đọc kĩ văn bản và yêu cầu đề bài

Lời giải chi tiết

a. Xác định nội dung của mỗi văn bản trên và thái độ của người viết (8-10 dòng)

- Nội dung văn bản:

VB1: Giá trị thực sự của tình yêu chân chính

VB2: Điều kiện cần có/tiên quyết của tình yêu đích thực tuổi học sinh

- Thái độ của người viết:

VB1: Đề cao, trân trọng tình yêu chân chính, trong sáng, ý nghĩa

VB2: Phê phán tình yêu mù quáng, không có lý tưởng, giá trị

b. Văn bản nào gợi liên tưởng tới chủ đề của truyện “Thần Tình Yêu”? Lý giải rõ từ những dẫn chứng trong văn bản

HS tự suy luận và lý giải từ việc đọc văn bản của cá nhân.

Câu 2. Quan sát hình ảnh dưới đây:

Hãy viết bài văn nghị luận xã hội trình bày quan điểm của em về vấn đề nêu trên (thuyết phục hay bác bỏ theo vấn đề bản thân lựa chọn) (dài từ 1,5 – 2 trang) (4đ)

Phương pháp giải:

Câu 2.

HS quan sát kỹ hình ảnh và câu nói của từng bạn học sinh.

Dựa vào kiến thức và kỹ năng đã học để thực hiện bài văn

Lời giải chi tiết:

Hãy viết bài văn nghị luận xã hội trình bày quan điểm của em về vấn đề nêu trên (thuyết phục hay bác bỏ theo vấn đề bản thân lựa chọn) (dài từ 1,5 – 2 trang)		
Phần chính	Điểm	Nội dung cụ thể
Mở bài	0,5	- Dẫn dắt và nêu vấn đề cần bàn luận. Nêu ý kiến cá nhân người viết với hiện tượng/ vấn đề: Đồng tình hay Phản bác về hai ý kiến.
Thân bài	2,5	1. Lựa chọn và giải thích vấn đề bàn luận. - Xác định nghĩa của một số từ quan trọng. - Kết nối nghĩa bộ phận để làm rõ vấn đề/hiện tượng bàn luận. 2. Biểu hiện của vấn đề/hiện tượng. - Mô tả ngắn gọn hiện tượng, nêu biểu hiện tiêu biểu. - Tác động tích cực của vấn đề (nhiều phương diện): tới tuổi trẻ, xã hội. 3. Lí do đồng tình với hiện tượng/vấn đề.

		<ul style="list-style-type: none"> - Ý kiến 1 (lí lẽ/dẫn chứng): về khía cạnh 1 của vấn đề. - Ý kiến 2 (lí lẽ/dẫn chứng): về khía cạnh 1 của vấn đề. - Tác động lâu dài của vấn đề. <p>Gợi ý:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Về ý kiến tình yêu tạo sức mạnh tích cực: xác định động cơ, mục tiêu đúng đắn, vừa coi trọng cảm xúc vừa cân bằng lý tưởng học tập đúng đắn... - Về ý kiến tình yêu ảnh hưởng tới học tập: nêu những biểu hiện, hành vi tiêu cực của việc quá đề cao cảm xúc cá nhân, không cân bằng với mục tiêu, lý tưởng... <p>4. Cái nhìn đa chiều về vấn đề/hiện tượng: nên kết hợp và đánh giá mặt tích cực và tiêu cực về vấn đề tình yêu tuổi học trò...</p>
Kết bài	0,5	<ul style="list-style-type: none"> - Khẳng định lại ý kiến cá nhân - Đề xuất giải pháp lan tỏa ý nghĩa tích cực của vấn đề - Liên hệ với sự thay đổi (nhận thức, hành động) bản thân và xã hội nói chung
Yêu cầu khác	0,5	<ul style="list-style-type: none"> - Bài viết thể hiện rõ đặc trưng thể loại (nghị luận xã hội: sự đồng tình; sự phản đối; niềm tin...) - Sắp xếp luận điểm, lí lẽ, bằng chứng hợp lí, sử dụng thao tác lập luận đa dạng, linh hoạt, có yếu tố biểu cảm trong lập luận

		- Thể hiện dấu ấn cá nhân trong lí giải, phân tích vấn đề/ hiện tượng; lựa chọn dẫn chứng, dùng từ, kiến tạo câu
--	--	--

Loigiaihay.com